

IZVJEŠĆE O AKTIVNOSTIMA NA USPOSTAVI, ODRŽAVANJU I RAZVOJU NACIONALNE INFRASTRUKTURE PROSTORNIH PODATAKA ZA 2023. GODINU

Nacionalna infrastruktura prostornih podataka (NIPP) prema Zakonu o Nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka („Narodne novine“ broj 56/13, 52/18, 50/20) (u daljnjem tekstu: Zakon o NIPP-u) je skup tehnologija, mjera, normi, provedbenih pravila, usluga, ljudskih kapaciteta i ostalih čimbenika koji omogućavaju djelotvorno objedinjavanje, upravljanje i održavanje dijeljenja prostornih podataka određenih ovim Zakonom, a u svrhu zadovoljenja potreba na nacionalnoj, kao i na europskoj razini. NIPP je sastavni dio europske infrastrukture prostornih podataka definiran Direktivom INSPIRE 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE) (SL L 108, 25. 4. 2007.) kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2019/1010 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o usklađivanju obveza izvješćivanja u području zakonodavstva povezanoga s okolišem te o izmjeni uredaba (EZ) br. 166/2006 i (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 2002/49/EZ, 2004/35/EZ, 2007/2/EZ, 2009/147/EZ i 2010/63/EU Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 338/97 i (EZ) br. 2173/2005 te Direktive Vijeća 86/278/EEZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 170, 25.6.2019.).

Vijeće NIPP-a sudjeluje u uspostavi NIPP-a u Republici Hrvatskoj u opsegu i s pravima i obvezama utvrđenim Zakonom o NIPP-u, a Vladi Republike Hrvatske podnosi godišnje izvješće o aktivnostima na uspostavi, održavanju i razvoju NIPP-a.

Sažetak

Zakonodavni okvir NIPP-a čini Zakon o NIPP-u iz kojega proizlaze podzakonski akti i ostali dokumenti koji su temelj za aktivnosti na uspostavi, održavanju i razvoju NIPP-a. Vlada Republike Hrvatske je usvojila „Izvješće o aktivnostima na uspostavi, održavanju i razvoju Nacionalne infrastrukture prostornih podataka za 2022. godinu.“ Europska Komisija je javno objavila sažeto izvješće Republike Hrvatske (*Country Fiche*) zajedno s rezultatima godišnjeg praćenja provedbe Direktive INSPIRE (*Monitoring*) za 2022. godinu. Državna geodetska uprava, kao Nacionalna kontaktna točka NIPP-a, organizirala je dvije stručne radionice kao pomoć jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u razumijevanju i procesu uključenja u NIPP. Uz navedene radionice, održala je u 2023. godini i dvije napredne radionice na temu harmonizacije podataka za subjekte NIPP-a koji su u toj fazi razvoja te kontinuirano pruža podršku svim subjektima NIPP-a. Državna geodetska uprava nastavila je održavati i razvijati glavne proizvode NIPP-a: Geoportal NIPP-a, Registre NIPP-a, preglednik i mobilnu aplikaciju GeoHrvatska kao i mrežnu stranicu NIPP-a. Na Geoportalu NIPP-a, do kraja 2023. godine, bilo je upisano ukupno 117 subjekata, te 1017 izvora prostornih podataka. Bez obzira na vidljiv porast dostupnosti prostornih podataka Republika Hrvatska i dalje treba poduzimati aktivnosti na povećanju dostupnosti na interoperabilan način.

Sadržaj

1. UVOD	3
2. ZAKONODAVNI OKVIR	3
2.1. Strategije, strateški planovi, izvješća i drugi dokumenti	3
2.1.1 Izvješće o aktivnostima na uspostavi, održavanju i razvoju Nacionalne infrastrukture prostornih podataka za 2022. godinu	4
2.1.2 Izvješće o uspostavi, održavanju i razvoju NIPP-a za 2022. godinu u Republici Hrvatskoj - <i>Country Fiche</i>	4
2.1.3 Praćenje i izvješćivanje za 2022. godinu– <i>Monitoring and Reporting</i>	5
3. ORGANIZACIJSKI OKVIR	5
3.1. Vijeće NIPP-a	6
3.2. Odbor NIPP-a.....	7
3.3. Radne skupine NIPP-a	8
3.4. Državna geodetska uprava – Nacionalna kontaktna točka	8
4. TEHNIČKI OKVIR.....	9
4.1. Registri NIPP-a	9
4.2. Geoportal NIPP-a.....	11
4.3. Preglednik GeoHrvatska	13
5. JAČANJE KAPACITETA I ŠIRENJE SVIJESTI O NIPP-u	14
5.1. Radionice	15
5.2. Informiranje javnosti o NIPP-u	15
6. ZAKLJUČAK.....	16

1. UVOD

Nacionalna infrastruktura prostornih podataka prema Zakonu o NIPP-u je skup tehnologija, mjera, normi, provedbenih pravila, usluga, ljudskih kapaciteta i ostalih čimbenika koji omogućavaju djelotvorno objedinjavanje, upravljanje i održavanje dijeljenja prostornih podataka određenih ovim Zakonom, a u svrhu zadovoljenja potreba na nacionalnoj, kao i na europskoj razini. NIPP je sastavni dio europske infrastrukture prostornih podataka definiran Direktivom INSPIRE 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE) (SL L 108, 25. 4. 2007.) kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2019/1010 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o usklađivanju obveza izvješćivanja u području zakonodavstva povezanoga s okolišem te o izmjeni uredaba (EZ) br. 166/2006 i (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 2002/49/EZ, 2004/35/EZ, 2007/2/EZ, 2009/147/EZ i 2010/63/EU Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 338/97 i (EZ) br. 2173/2005 te Direktive Vijeća 86/278/EEZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 170, 25.6.2019.).

Navedenim Zakonom učinjen je pravni prijenos te usklađenje s Direktivom INSPIRE, a kojim se definira uspostava, održavanje i razvoj NIPP-a u Republici Hrvatskoj. NIPP obuhvaća uspostavu sustava za prikupljanje metapodataka o prostornim podacima i mrežnim uslugama prostornih podataka, usluga i tehnologija umreženja, dijeljenje prostornih podataka te mehanizme koordinacije i nadzora.

2. ZAKONODAVNI OKVIR

Zakonodavni okvir NIPP-a čini Zakon o NIPP-u iz kojega proizlaze podzakonski akti i ostali dokumenti kao što su strategije i strateški planovi, uredbe, odluke, izvješća, specifikacije i dr., a koji su temelj za različite aktivnosti na uspostavi, održavanju i razvoju NIPP-a u Republici Hrvatskoj. Provedbu Zakona o NIPP-u nadzire Državna geodetska uprava. Tijekom navedene godine nije bilo aktivnosti vezanih za zakonske akte.

2.1. Strategije, strateški planovi, izvješća i drugi dokumenti

Tijekom 2023. izrađena su dva izvješća, na nacionalnoj i na Europskoj razini.

2.1.1 Izvješće o aktivnostima na uspostavi, održavanju i razvoju Nacionalne infrastrukture prostornih podataka za 2022. godinu

U skladu sa Zakonom o NIPP-u Državna geodetska uprava je u prvom kvartalu 2022. godine, kao Nacionalna kontaktna točka, izradila prijedlog dokumenta „Izvješće o aktivnostima na uspostavi, održavanju i razvoju Nacionalne infrastrukture prostornih podataka za 2022. godinu“.

Vijeće NIPP-a, kao tijelo NIPP-a, usvojilo je na svojoj 7. sjednici 24. travnja 2023. navedeni prijedlog Izvješća te ga dostavilo nadležnim tijelima na mišljenje. Nakon prikupljenih i obrađenih mišljenja, usuglašena je završna inačica Izvješća koja je upućena Vladi Republike Hrvatske na prihvaćanje.

Vlada Republike Hrvatske je 24. kolovoza 2023. na svojoj 245. sjednici, donijela Zaključak kojim prihvaća [Izvješće o aktivnostima na uspostavi, održavanju i razvoju Nacionalne infrastrukture prostornih podataka za 2022. godinu.](#)

Izvješće obuhvaća sažet pregled aktivnosti u svim područjima, a posebice onima koje se odnose na zakonodavni, organizacijski i tehnički okvir te na jačanje kapaciteta i širenje svijesti o NIPP-u u 2022. godini.

2.1.2 Izvješće o uspostavi, održavanju i razvoju NIPP-a za 2022. godinu u Republici Hrvatskoj - *Country Fiche*

Državna geodetska uprava je u prvom kvartalu 2023. godine Europskoj komisiji predala sažeto godišnje [Izvješće o uspostavi, održavanju i razvoju NIPP-a za 2022. u Republici Hrvatskoj \(Country Fiche\).](#)

Europska Komisija je u svibnju 2023. godine javno objavila sažeto Izvješće Republike Hrvatske zajedno s rezultatima godišnjeg praćenja provedbe Direktive INSPIRE (*Monitoring*) za 2022. godinu. Izvješće sadržava pregled napretka Republike Hrvatske u različitim područjima provedbe Direktive INSPIRE, a uključuje trenutno stanje u pogledu organizacijske strukture, funkcioniranja i koordinacije NIPP-a, korištenja NIPP-a, sporazuma odnosno protokola o dijeljenju prostornih podataka te analizu troškova i koristi. Također, uključuje i rezultate godišnjeg praćenja iz prosinca 2022. godine.

2.1.3 Praćenje i izvješćivanje za 2022. godinu – *Monitoring and Reporting*

Godišnje Praćenje i izvješćivanje o provedbi Direktive INSPIRE obaveza je propisana samom Direktivom INSPIRE, te je propisana [Provedbenom Odlukom Komisije \(EU\) 2019/1372 od 19. kolovoza 2019 o provedbi Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu praćenja i izvješćivanja \(priopćeno pod brojem dokumenta C\(2019\) 6026\) \(SL L 220/1, 23.8.2019.\)](#). U 2023. godini pripremljeno je izvješće za prethodnu kalendarsku godinu, u ovom slučaju za 2022. godinu. Od 2019. godine proces praćenja i izvješćivanja potpuno je automatiziran upotrebom INSPIRE Geoportala i INSPIRE referentnog validatora za obradu metapodataka prikupljenih iz nacionalne mrežne usluge pronalaženja koja je u sklopu Geoportala NIPP-a. U pet kategorija podijeljeno je 19 indikatora praćenja koji mjere provedbu Direktive INSPIRE: dostupnost prostornih podataka i usluga, usklađenost metapodataka, usklađenost skupova prostornih podataka, usklađenost mrežnih usluga i dostupnost skupova podataka putem mrežnih usluga pregleda i preuzimanja.

Iako je za 2022. postignut značajan napredak u odnosu na prošlu godinu, rezultati godišnjeg praćenja i dalje ukazuju na sveprisutnu potrebu povećanja dostupnosti skupova prostornih podataka putem mrežnih usluga.

3. ORGANIZACIJSKI OKVIR

Organizacijski okvir NIPP-a predstavljaju tijela NIPP-a, raspoređena na tri upravljačke razine: Vijeće NIPP-a, Odbor NIPP-a i radne skupine NIPP-a te Državna geodetska uprava kao Nacionalna kontaktna točka NIPP-a. Posebni dio NIPP-a predstavljaju subjekti NIPP-a tj. tijela javne vlasti koja u nadležnosti, odnosno u svom djelokrugu, imaju uspostavu ili održavanje prostornih podataka iz Zakona.

Uspostavu NIPP-a i koordinaciju aktivnosti subjekata NIPP-a vodi Vijeće NIPP-a, stalno provedbeno tijelo NIPP-a je Odbor NIPP-a, a radne skupine NIPP-a osnivaju se u svrhu razrade pojedinih zadataka i obveza iz djelokruga uspostave, održavanja i razvoja NIPP-a. Državna geodetska uprava obavlja poslove Nacionalne kontaktne točke te u okviru aktivnosti definiranih Zakonom o NIPP-u obavlja poslove tajništva Vijeća NIPP-a, koordinacije svih tijela NIPP-a i podrške cijelom procesu uspostave NIPP-a.

3.1. Vijeće NIPP-a

Vijeće NIPP-a je tijelo NIPP-a koje uspostavlja NIPP u Republici Hrvatskoj i koordinira aktivnosti subjekata NIPP-a u opsegu i s pravima i obvezama utvrđenim Zakonom o NIPP-u. Vijeće NIPP-a čine predsjednik i članovi koje imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske. Predsjednik Vijeća NIPP-a imenuje se iz Nacionalne kontaktne točke, a članovi Vijeća NIPP-a su predstavnici tijela državne uprave, akademskog i gospodarskog sektora.

U ožujku 2023. godine predsjednikom Vijeća NIPP-a imenovan je Antonio Šustić, glavni ravnatelj Državne geodetske uprave.

U prosincu 2023. godine Vlada je donijela Rješenje o razrješanju dijela dosadašnjih članova i imenovanju novih članova Vijeća NIPP-a.

Trenutni sastav Vijeća NIPP-a je:

1. Dr. sc. ALJOŠA DUPLIĆ, predstavnik tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite okoliša i prirode
2. BOJAN LINARDIĆ, predstavnik tijela državne uprave nadležnog za poslove graditeljstva i prostornoga uređenja
3. LIDIJA SUMAN, predstavnik tijela državne uprave nadležnog za poslove e-Hrvatska
4. DRAGANA ZOVKO, predstavnica tijela državne uprave nadležnog za obranu
5. DRAŽEN ANTOLOVIĆ, predstavnik tijela državne uprave nadležnog za promet, prometnu infrastrukturu i elektroničke komunikacije
6. IGOR MIODRAG, predstavnik tijela državne uprave nadležnog za poljoprivredu i šumarstvo
7. IVAN ĐUZEL, predstavnik tijela državne uprave nadležnog za znanost i obrazovanje
8. TOMISLAV PETRINEC, predstavnik tijela državne uprave nadležnog za zaštitu kulturne baštine
9. MLADEN MAROS, predstavnik tijela državne uprave nadležnog za gospodarstvo
10. Mr. sc. LJERKA MARIĆ, predstavnica tijela državne uprave nadležnog za poslove državne izmjere i katastra nekretnina
11. LIDIJA BRKOVIĆ, predstavnica tijela državne uprave nadležnog za poslove službene statistike

12. Dr. sc. BRANKA IVANČAN-PICEK, predstavnik tijela državne uprave nadležnog za poslove meteorološke i hidrološke djelatnosti
13. Dr. sc. NINA PERKO, predstavnik tijela državne uprave nadležnog za sigurnost plovidbe
14. VINKA KOLIĆ, predstavnik javne ustanove nadležne za obavljanje hidrografske djelatnosti
15. ŽELJKO PERIĆ, predstavnik zajednice gospodarstva, geodezije i geoinformatike
16. TANJA PUŠELJ OSTROŠKI, predstavnik zajednice gospodarstva i informatičke tehnologije
17. ADRIJAN JADRO, predstavnik strukovne udruge ovlaštenih inženjera geodezije.

Tijekom 2023. godine održane su tri sjednice Vijeća NIPP-a.

Sedma sjednica sedmog saziva Vijeća NIPP-a održana je 24. travnja 2023. na kojoj je jednoglasno usvojen prijedlog Izvješća o aktivnostima na uspostavi, održavanju i razvoju NIPP-a za 2022.

Osma sjednica sedmog saziva Vijeća NIPP-a održana je 12. rujna 2023. Tema sjednice bila je autorsko pravo i otvoreni podaci. Predavanje o navedenoj tematici održala je prof. dr. sc. Romana Matanovac Vučković.

Deveta sjednica sedmog saziva Vijeća NIPP-a održana je 13. prosinca 2023. godine na kojoj je donesen Plan aktivnosti na uspostavljanju, održavanju i razvoju NIPP-a za 2024. godinu.

3.2. Odbor NIPP-a

Odbor NIPP-a je stalno provedbeno tijelo, čije su zadaće provedba aktivnosti sukladno smjernicama Vijeća NIPP-a, koordinacija rada radnih skupina te druge ovlasti određene Zakonom o NIPP-u. Odbor NIPP-a sastoji se od tri predstavnika Vijeća NIPP-a, tri predstavnika Nacionalne kontaktne točke kao i voditelja radnih skupina. Predsjednik Odbora NIPP-a imenuje se iz reda predstavnika Nacionalne kontaktne točke.

S obzirom da u 2023. godini nije bilo aktivnih radnih skupina NIPP-a, nije bilo ni sastanaka Odbora NIPP-a.

3.3. Radne skupine NIPP-a

Radne skupine NIPP-a osnivaju se na temelju Zakona, a u svrhu razrade pojedinih zadataka i obveza iz djelokruga uspostave, održavanja i razvoja NIPP-a. Tijekom 2021. godine radne skupine su prestale s radom. Od tada nisu osnovne nove radne skupine NIPP-a. Novim Planom aktivnosti za 2024. godinu predloženo je formiranje jedne tematske radne skupine.

3.4. Državna geodetska uprava – Nacionalna kontaktna točka

Državna geodetska uprava¹ je Nacionalna kontaktna točka NIPP-a u provedbi Direktive INSPIRE. Nacionalna kontaktna točka odgovorna je za komunikaciju s tijelima Europske komisije u vezi provedbe Direktive INSPIRE, za djelotvornu primjenu NIPP-a te obavlja poslove tajništva i koordinacije tijela NIPP-a, kao i poslove tehničke podrške uspostave, održavanja i razvoja NIPP-a u Republici Hrvatskoj. Također, Nacionalna kontaktna točka obavlja i druge poslove na temelju Zakona o NIPP-u.

Državna geodetska uprava odgovorna je i za uspostavu, održavanje i razvoj Geoportala NIPP-a kao središnjeg mjesta za pronalaženje, pregledavanje i preuzimanje prostornih podataka javnog sektora Republike Hrvatske te preglednika GeoHrvatska.

Državna geodetska uprava je u 2023. godini nastavila provoditi aktivnosti vezane za Twinning projekt „Poboljšanje usluga prostornih podataka u Republici Moldovi slijedeći EU standarde“. Republika Hrvatska, zajedno s Kraljevinom Nizozemskom i Republikom Poljskom, pružila je potporu Republici Moldovi kroz provedbu Twinning projekta u području Nacionalne infrastrukture prostornih podataka i razvoja mrežnih usluga. U navedenom projektu u ime Republike Hrvatske u ulozi „Starijeg partnera“ (engl. Senior Partner) bili su angažirani

¹ <https://dgu.gov.hr/>

stručnjaci Državne geodetske uprave koji su prenijeli svoja znanja u uspostavi Nacionalne infrastrukture prostornih podataka. Projekt je uspješno završen u listopadu 2023. godine.

Državna geodetska uprava nastavila je s aktivnostima na jačanju kapaciteta NIPP-a te su održane radionice u svrhu edukacije predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i ostalih subjekata NIPP-a s državne razine.

Tijekom 2023. službenici Državne geodetske uprave kao predstavnici Republike Hrvatske sudjelovali su u radu EU INSPIRE radnih tijela; INSPIRE Odbora (engl. *INSPIRE Committee*) te Radne skupine za održavanje i provedbu (engl. *Maintenance and Implementation Group - MIG*). Također, službenici Državne geodetske uprave sudjelovali su na INSPIRE konferenciji održanoj 28. – 29. studenog 2023. godine u Briselu.

U okviru ERASMUS+ projekta, u ožujku 2023. godine Državnu geodetsku upravu posjetili su kolege iz *Malta Planning Authority* prilikom čega su održane prezentacije o uspostavi NIPP-a i provedbi Direktive INSPIRE u Republici Hrvatskoj. Također, u prosincu 2023. u sklopu studijskog posjeta predstavnika Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove Bosne i Hercegovine prezentirane su glavne aktivnosti NIPP-a.

4. TEHNIČKI OKVIR

Tehnički okvir NIPP-a predstavlja informacijsko okruženje u kojem se NIPP razvija, a čine ga Registri NIPP-a, Geoportal NIPP-a i preglednik GeoHrvatska.

4.1. Registri NIPP-a

Mrežna aplikacija Registri NIPP-a², službena je stranica Državne geodetske uprave u kojoj se vode popisi subjekata NIPP-a i izvora prostornih podataka u njihovoj nadležnosti i ima svrhu službenog registra. Prvi korak aktivnog sudjelovanja subjekata u NIPP-u predstavlja

² <https://registri.nipp.hr/>

evidentiranje samih subjekata u Registru subjekata, te izvora u njihovoj nadležnosti u Registre izvora prostornih podataka NIPP-a.

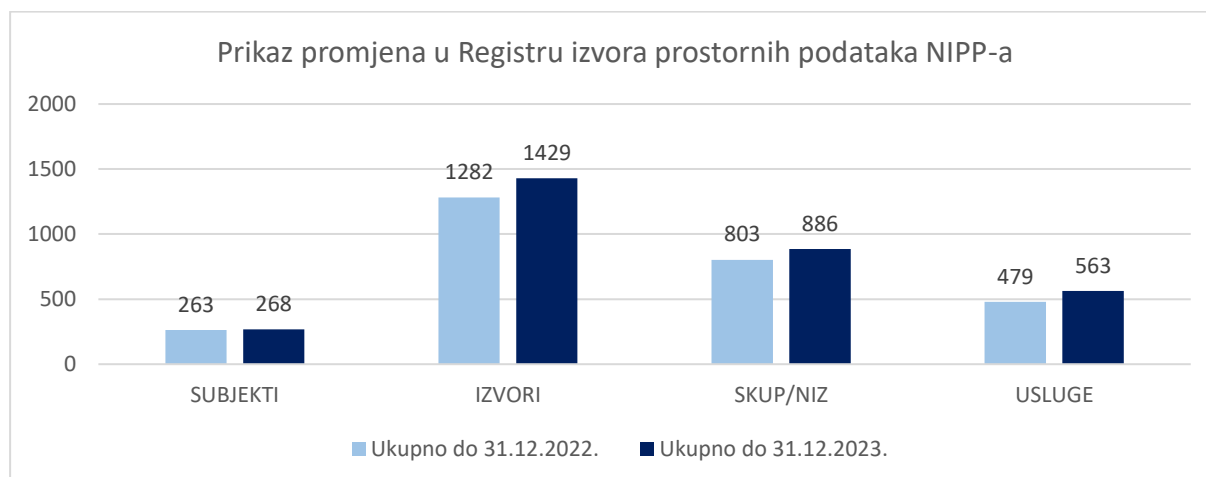
Registri NIPP-a su Registar subjekata NIPP-a i Registar izvora prostornih podataka NIPP-a.

Registar izvora prostornih podataka NIPP-a	SUBJEKTI	IZVORI	SKUP/NIZ	USLUGE
Ukupno do 31.12.2022.	263	1282	803	479
2023. (novo)	5	147	83	84
Ukupno do 31.12.2023.	268	1429	886	563
PORAST	2%	11%	10%	18%

Tablica 1: Usporedba promjena podataka na Registrima NIPP-a

Registar subjekata NIPP-a predstavlja popis i osnovne informacije o subjektima NIPP-a koji su na temelju Zakona o NIPP-u dužni sudjelovati na uspostavi i održavanju NIPP-a, a Registar izvora prostornih podataka NIPP-a predstavlja mjesto na kojem su objedinjeni izvori prostornih podataka koji su dio NIPP-a.

Grafički prikaz 1: Prikaz promjena u Registrima NIPP-a u odnosu na prošlu godinu

U Registrima NIPP-a, do kraja 2023. godine bilo je prijavljeno ukupno 268 subjekata, od čega su 33 subjekata s nacionalne, 1 s regionalne i 234 s lokalne razine nadležnosti te ukupno 1429

izvora prostornih podataka, od čega su 886 skupova/nizova i 563 mrežnih usluga prostornih podataka NIPP-a.

Uključivanjem jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u NIPP u 2023. godini, povećan je broj upisanih subjekata NIPP-a u Registar subjekata NIPP-a za 5, što predstavlja porast za 2 % u odnosu na 2022. godinu. Broj prijavljenih izvora prostornih podataka u Registar izvora prostornih podataka NIPP-a u 2023. godini povećan je za 147, što predstavlja porast za 11 % u odnosu na 2022. godinu. Tijekom 2021. godine ostvaren je veliki skok u broju novih subjekata. Iz tog razloga tijekom 2022. i 2023. godine fokus uspostave NIPP-a bio je na pojedinačnom radu s subjektima kako bi se navedeni izvori opisali metapodacima, te do jedne mjere učinili dostupni na interoperabilan način.

4.2. Geoportal NIPP-a

Geoportal NIPP-a³ je internetska (mrežna) stranica ili njezin ekvivalent koji omogućava pristup uslugama pronalaženja, pregledavanja, preuzimanja, transformacije, pozivanja i ostalim uslugama podataka NIPP-a. Nacionalna kontaktna točka uspostavlja, održava i razvija Geoportal NIPP-a u svrhu upravljanja metapodacima i davanja usluga pronalaženja, pregledavanja, preuzimanja, transformacije i pozivanja izvora prostornih podataka te drugih informacija koje se odnose na NIPP. Preduvjet subjektima za nastavak aktivnog sudjelovanja u procesu uspostave, održavanja i razvoja NIPP-a kroz aktivnosti vezane za Geoportal NIPP-a je njihova evidencija u Registrima NIPP-a.

Geoportal NIPP-a predstavlja primarno mjesto za objavu metapodataka i pronalaženje prostornih podataka koji su dio NIPP-a, a sastoji se od Kataloga metapodataka i preglednika prostornih podataka. U Katalogu metapodataka NIPP-a nalaze se detaljni i standardizirani opisi izvora prostornih podataka (skupova/nizova i mrežnih usluga) koji su usklađeni sa zahtjevima Direktive INSPIRE i Provedbenim pravilima Direktive INSPIRE za metapodatke te Specifikacijom

³ <https://geoportal.nipp.hr/>

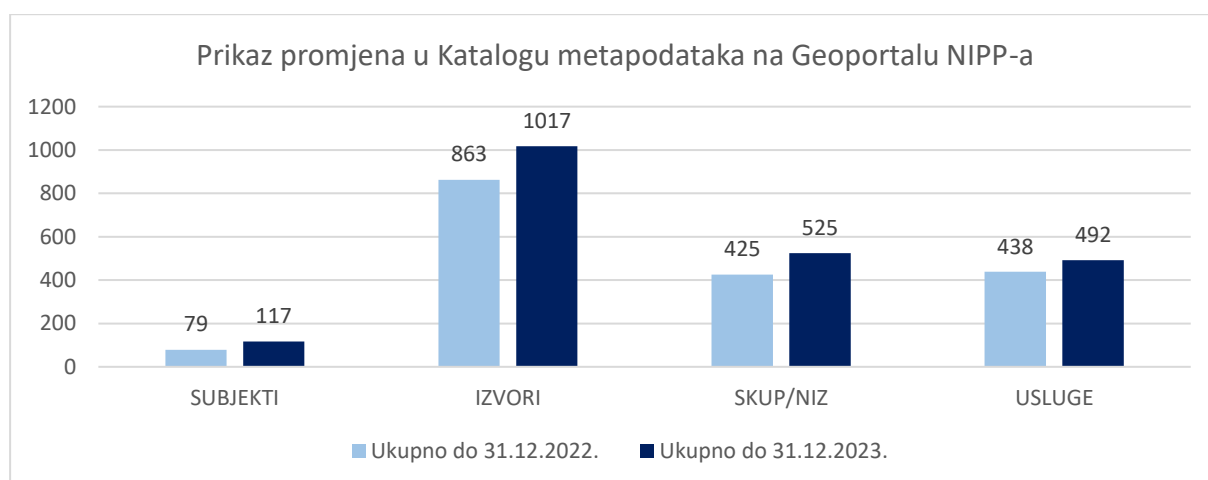
metapodataka NIPP-a v.3.0. U pregledniku prostornih podataka moguće je pregledavati prostorne podatke iz kataloga metapodataka ili drugih izvora pomoću poveznica na postojeće ili vanjske mrežne usluge kao i druge vanjske datoteke. Do kraja 2023. na Geoportalu NIPP-a, bilo je upisano ukupno 117 subjekata, te 1017 izvora prostornih podataka NIPP-a od kojih je 492 mrežnih usluga.

Tablica 2. Usporedba promjena podataka na Geoportalu NIPP-a

Geoportal NIPP-a	SUBJEKTI	IZVORI	SKUP/NIZ	USLUGE
Ukupno do 31.12.2022.	79	863	425	438
2023. (novo)	38	154	100	54
Ukupno do 31.12.2023.	117	1017	525	492
PORAST	48%	18%	24%	12%

Podrška subjektima u procesu razvoja i objave novih mrežnih usluga, te njihove evidencije u Katalogu metapodataka NIPP-a predstavlja jednu od najzahtjevnijih aktivnosti u razvoju NIPP-a. Ista traži visokostručna znanja i vrijeme za komunikaciju i podršku. Koliko je ta podrška važna i zahtjevna najbolje se vidi po brojkama koje predstavljaju razliku između Registara NIPP-a i Geoportala NIPP-a, tj Kataloga metapodataka NIPP-a.

Grafički prikaz 2: Prikaz promjena na Geoportalu NIPP-a u odnosu na prošlu godinu

U 2023. godini nastavljen je proces automatskog preuzimanja metapodataka na Geoportal NIPP-a s dva vanjska kataloga metapodataka – GeoSTAT^{RH} portala Državnog zavoda za statistiku i ENVI kataloga metapodataka Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.

Katalog metapodataka NIPP-a redovito se ažurira i preuzima na INSPIRE Geoportal putem nacionalne usluge pronalaženja. U svrhu izrade godišnjeg izvješća o praćenju uspostave, održavanja i razvoja NIPP-a u Republici Hrvatskoj, posljednje preuzimanje metapodataka NIPP-a na INSPIRE Geoportal provedeno je potpuno automatski dana 16. prosinca 2023. godine. Nastavljene su i aktivnosti na razvoju preglednika Geoportala NIPP-a koji na jednostavniji i lakši način omogućava pregled i preuzimanje podataka NIPP-a dostupnih putem mrežnih usluga.

Kako bi se ujednačile sve komponente sustava i poboljšao rad korisnicima, cjelokupan sustav Geoportala NIPP-a kontinuirano se razvija i unaprjeđuje. Tijekom 2023. Geoportalu NIPP-a pristupilo je 24 343 korisnika, što predstavlja porast od 9 % u odnosu na 2022. godinu.

4.3. Preglednik GeoHrvatska

Dosadašnji razvoj NIPP-a prvenstveno je bio usmjeren na profesionalne korisnike prostornih podataka te je prepoznata potreba za educiranjem i upoznavanjem građana s NIPP-om i mogućnostima korištenja prostornih podataka koje stvaraju tijela javne vlasti (subjekti NIPP-a) u okviru obavljanja poslova iz svoje nadležnosti. Kako bi se približili ispunjavanju vizije NIPP-a koja glasi „Svatko može lako pronaći, razumjeti i koristiti prostorne podatke“, Državna geodetska uprava razvila je poseban preglednik prostornih podataka GeoHrvatska⁴.

Preglednik GeoHrvatska objedinjuje i vizualizira prostorne podatke subjekata NIPP-a. Korištenjem preglednika na jednostavan, mobilan i intuitivan način omogućava se korisniku pregled službenih prostornih podataka subjekata NIPP-a (kvaliteta okoline, zemljište, priroda, slobodno vrijeme, područja pod zaštitom i onečišćenja u blizini). Preglednik korisnicima nudi i niz drugih mogućnosti, ali naglasak je na pregledu najbližih prostornih podataka odabranog

⁴ <https://www.geohrvatska.hr/>

tematskog područja u okruženju lokacije korisnika. U svrhu što boljeg iskorištavanja potencijala i kako bi se korisniku pružilo više mogućnosti rada s dostupnim podacima, preglednik GeoHrvatska proširen je osnovnim GIS mogućnostima. Razvojem ovog preglednika povećava se svijest građana o NIPP-u, prostornim podacima te institucijama koje su nadležne za njihovo stvaranje i vođenje. Do kraja 2023. na pregledniku GeoHrvatska, moglo se pregledati ukupno 157 različitih tematskih prostornih podataka u nadležnosti 17 subjekata NIPP-a.

Državna geodetska uprava je u III. kvartalu 2022. pustila u rad mobilnu aplikaciju GeoHrvatska.⁵ Mobilna aplikacija na jednostavan i intuitivan način omogućava korisniku da uz pomoć željene lokacije i korištenjem službenih prostornih podataka Republike Hrvatske, a koje stvaraju subjekti Nacionalne infrastrukture prostornih podataka, istraži prostor koji ga okružuje i isplanira slobodno vrijeme. Korisnik može pretražiti lokacije za rekreaciju i izlete te saznati korisne informacije o zemljištu ili mjestu za život. Rezultati pretrage prikazuju se na karti. Naglasak je na pregledu podataka u okruženju lokacije korisnika prilikom pristupa s mobilnih uređaja, ali je isto tako moguće odabrati drugu lokaciju po adresi, geografskom imenu ili katastarskoj čestici.

Tijekom 2023. pregledniku GeoHrvatska pristupilo je 27 393 korisnika, što predstavlja rast od 13 % u odnosu na 2022. godinu. Mobilna aplikacija do sada je preuzeta više od 10 000 puta za Android i iOS uređaje.

5. JAČANJE KAPACITETA I ŠIRENJE SVIJESTI O NIPP-u

Aktivnosti jačanja kapaciteta i širenja svijesti o NIPP-u predstavljaju kontinuiranu aktivnost koja se nastavila i tijekom 2023. godine.

⁵ <https://play.google.com/store/apps/details?id=hr.dgu.geohrvatska>

5.1. Radionice

Državna geodetska uprava nastavila je s aktivnostima na jačanju kapaciteta NIPP-a. Tijekom 2023. godine održane su sveukupno 4 radionice.

U svrhu edukacije predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, službenici Državne geodetske uprave održali su u lipnju 2023. u virtualnom okruženju, dvije radionice. Glavna namjena radionica bila je upoznavanje s osnovama NIPP-a, postupkom uključenja u NIPP, upoznavanja s Katalogom metapodataka NIPP-a i Geoportalom NIPP-a te izvršavanje obveza sukladno Zakonu o NIPP-u. Na radionicama je sudjelovalo oko stotinu sudionika, predstavnika subjekata s nacionalne, područne (regionalne) ili lokalne razine.

Državna geodetska uprava održala je u 2023. godini i dvije napredne tehničke radionice na temu harmonizacije podataka s ciljem povećanja interoperabilnosti podataka NIPP-a. Iste su rezultirale unosom 5 novih skupova za koje je sveukupno razvijeno 15 novih mrežnih usluga.

U 2023. održan je i niz tehničkih sastanaka sa subjektima NIPP-a kako bi se što više poboljšala dostupnost i usklađenost prostornih podataka i mrežnih usluga te u konačnici postigli što bolji rezultati na godišnjem praćenju provedbe Direktive INSPIRE.

5.2. Informiranje javnosti o NIPP-u

Mrežna stranica NIPP-a⁶, službena je stranica Nacionalne infrastrukture prostornih podataka, koja ima svrhu informiranja javnosti o infrastrukturama prostornih podataka u Republici Hrvatskoj i u svijetu te je glavno sredstvo za širenje svijesti o NIPP-u. Tijekom 2023. godine zabilježeno je 10 997 pristupa mrežnoj stranici.

U 2023. godine predstavnici Nacionalne kontaktne točke također su prezentirali aktivnosti NIPP-a na događanjima posvećenim infrastrukturama prostornih podataka te konferencijama koje su povezane s prostornim podacima.

⁶ <https://www.nipp.hr/>

6. ZAKLJUČAK

Državna geodetska uprava, kao Nacionalna kontaktna točka kontinuirano radi na aktivnostima uspostave Nacionalne infrastrukture prostornih podataka i provedbi Direktive INSPIRE. Iz perspektive uspostave Nacionalne infrastrukture prostornih podataka 2023. godina može se smatrati uspješnom godinom. Broj novih subjekata (38 novih, 117 sveukupno) koji su aktivno uključeni u prezentiranje svojih podataka putem Geoportala NIPP-a porastao je čak za 48 % dok je broj novih izvora prostornih podataka dostupnih za pretraživanje (154 novih, 1017 sveukupno) porastao za 18 %. Nastavljene su i aktivnosti na razvoju preglednika i mobilne aplikacije GeoHrvatska, te je ista sve više pozitivno prepoznata od strane korisnika. Tijekom 2023. odrađen je i niz aktivnosti na dizanju svijesti kao i promociji NIPP-a kroz održane radionice, ali i sudjelovanjem s predavanjima na srodnim konferencijama.

Neovisno od gore navedenog, Republika Hrvatska i dalje treba poduzimati aktivnosti na povećanju broja interoperabilno dostupnih prostornih podataka. Razina interoperabilnosti je tijekom 2023. porasla za 12 % povećanjem novih mrežnih usluga na Geoportalu NIPP-a, ali i dalje zahtjeva ozbiljan angažman Nacionalne kontaktne točke te pojačan doprinos subjekata NIPP-a.

Uz aktivnost povećanja interoperabilno dostupnih prostornih podataka u narednim godinama, dodatni izazov predstavljat će i nastavak uključivanja jedinica lokalne i regionalne (područne) uprave u NIPP uzimajući u obzir manjak kapaciteta po svim kriterijima; ljudskim, tehničkim i financijskim. Također u predstojećem razdoblju napore je potrebno usmjeriti i na nastavak uključivanja u NIPP novih subjekata na državnoj razini te poticanje jačeg angažmana svih tijela državne i javne uprave na uspostavi novih te poboljšanju kvalitete postojećih izvora prostornih podataka.

Zagreb, veljača 2024.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

NACIONALNE INFRASTRUKTURE PROSTORNIH PODATAKA

Antonio Šustić